

Sygn. akt: I C 559/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: sędzia Juliusz Ciejek

Protokolant: sekretarz sądowy Anna Kosowska

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2023 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **O. K.**

przeciwko **(...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.986,32 (trzydzieści tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt sześć i 32/100) (...) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 kwietnia 2023 r. do dnia zapłaty,

II. ustala, iż wobec świadczeń należnych z umowy, z wyłączeniem tych które były wymagalne w okresie pomiędzy 1 czerwca 2011 a 31 grudnia 2020 r., w stosunku łączącym powódkę O. K. z (...) Bank (...) S.A. w W. na podstawie umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 23 sierpnia 2007 r. stron nie wiążą postanowienia umowne dotyczące waloryzacji kredytu zawarte w:

a) § 2 umowy w części: „Przekształcenie nastąpi po przeliczeniu w/w kwoty pozostałej do spłaty według kursu kupna dewiz dla (...) w wysokości 2. (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu przekształcenia, co daje kwotę kredytu w wysokości 125.656,24 CHF”,

b) § 9 ust. 2 pkt 2) umowy w części: „przy czym wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w (...), a spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy od wysokości kursu sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez Kredytobiorcę kredytu.”,

III. w pozostałym zakresie powództwo oddała,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8.328 zł 1 gr (osiem tysięcy trzysta dwadzieścia osiem złotych jeden grosz) tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 5.417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

sędzia Juliusz Ciejek

Sygn. akt I C 559/21

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 26 maja 2021 r. (data wpływu: 27.05.2021 r.) powodowie O. K. wniosła o :

1. zasądzenie od (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki kwoty 20.916,41 zł oraz 13.986,32 CHF wraz z odsetkami ustawowymi od 5 maja 2021 r. do dnia zapłaty, z tytułu nadpłaconych rat kredytu w okresie od 1 czerwca 2011 do 31 grudnia 2020 r. wobec stosowania przez pozwanego bezskutecznych postanowień umowy na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 23.08.2007 r.

2. co do przyszłych świadczeń nieobjętych punktem 1 niniejszego pozwu wniosła o ustalenie, że w stosunku prawnym łączącym O. K. z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 23.08.2007 r. stron nie wiążą postanowienia umowne dotyczące waloryzacji kredytu zawarte w § 2 w części „Przekształcenie nastąpi po przeliczeniu w/w kwoty pozostającej do spłaty według kursu kupna dewiz dla (...) w wysokości 2. (...) zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu przekształcenia, co daje kwotę kredytu w wysokości 125.656,24 CHF” oraz w § 9 ust. 2 pkt 2 umowy w części „przy czym wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w (...), a spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy od wysokości kursu sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez kredytobiorcę kredytu”.

Ponadto, powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że jako konsument zawarła z pozwanym w dniu 23.08.2007 r. umowę o kredyt złotowy na cele mieszkaniowe (...). Następnie, strony w dniu 19.03.2008 r. zawarły aneks nr (...) do umowy zgodnie z którym przekształcono kredyt złotowy na kredyt denominowany w walucie (...). Aneks ten został zawarty przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez bank. Postanowienia umowne dotyczące mechanizmu waloryzacji nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. Wysokość rat kapitałowo – odsetkowych kredytu hipotecznego waloryzowanego wyrażonego w złotych, ulegała comiesięcznej modyfikacji w zależności od kursu sprzedaży waluty obcej według „Tabeli kursów”. Powódka nie miała wpływu na wartości ustalane w Tabeli kursów. Ponadto, strony zawarły aneks nr (...) do umowy. W aneksie nr (...) z dnia 05.05.2014 r. strony wprowadziły do umowy możliwość spłaty kredytu w walucie waloryzacji.

W ocenie powódki kwestionowane przez nią postanowienia umowne są abuzywne w rozumieniu art. 385¹ k.c. Są one sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumenta godząc w równowagę kontraktową stron. Ponadto, wprowadzają konsumenta w błąd, wykorzystując jego zaufanie i brak specjalistycznej wiedzy. Powódka wskazała, że wypłata żądanej przez nią kwoty może nastąpić na podstawie dwóch reżimów. Pierwszy to odpowiedzialność kontraktowa z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania (art. 354 oraz 471 i n k.c.) zaś drugi według przepisów o obowiązku zwrotu świadczenia nienależnego (art. 410 w zw. z art. 405 k.c.) (pозew k. 4-17).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Bank (...) S.A. (dalej: Bank) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Jednocześnie pozwany sformułował następujące zarzuty:

- na wypadek unieważnienia umowy kredytu, zarzut potrącenia wierzytelności powódki o zapłatę dochodzonej w niniejszej sprawie kwoty z wzajemną wierzytelnością pozwanego o zwrot kwoty udzielonego kredytu tj. kwoty 279.019,68 zł,

- na wypadek unieważnienia umowy oraz nieuwzględnienie przez Sąd zarzutu potrącenia, zarzut zatrzymania kwoty 279.019,68 zł stanowiącej roszczenie pozwanego w stosunku do powoda o zwrot kwoty udzielonego kredytu oraz kwoty 99.244,28 stanowiącej roszczenie pozwanego o zwrot tzw. wynagrodzenia z tytułu korzystania z kapitału, czyli łącznie kwoty 378.263,96 zł.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że umowa kredytu jest ważna i skuteczna oraz brak jest podstaw do stwierdzenia jej nieważności z mocy prawa. Umowa ta nie jest sprzeczna z art. 69 prawa bankowego, nie narusza granic swobody umów oraz zasad współżycia społecznego. Kredyt indeksowany do waluty obcej nie jest kredytem złotowym. Umowa kredytu w pierwotnym brzmieniu stanowiła kredyt złotowy. Powódka zdecydowała się na przewalutowanie umowy kredytu, w celu uzyskania oprocentowania opartego o niższą od stawki WIBOR stawkę LIBOR i w konsekwencji uzyskanie niższych rat kapitałowo-odsetkowych. Klauzula indeksacyjna przewidująca sam mechanizm indeksacji kredytu i wyrażenia zadłużenia w walucie (...) stanowi główny przedmiot świadczenia stron, jak również została sformułowana w sposób jednoznaczny przez co nie podlega ocenie pod względem abuzywności. W aneksie nr (...) został wprost wskazany kurs jaki znajdzie zastosowanie do przewalutowania kredytu złotowego na kredyt indeksowany do (...). Po stronie banku nie było jakiegokolwiek dowolności w ustalaniu kwoty kredytu w (...). W przypadku eliminacji klauzuli indeksacyjnej z umowy w ocenie pozwanego możliwe jest jej dalsze wykonywanie (odpowiedź na pozew k. 87-126).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany (...) Bank (...) S.A. jest następcą prawnym (...) Bank S.A.

(bezsporne, wydruk KRS pozwanego – k. 130-132)

W dniu 23 sierpnia 2007 r. powódka jako konsument zawarła z poprzednikiem prawnym pozwanego banku (...) S.A. z siedzibą w W. – umowę o kredyt na cele mieszkaniowe (...) nr (...). Bank udzielił powódce kredytu w kwocie 280.000 zł na okres 360 miesięcy od dnia 23 sierpnia 2007 r. do dnia 3 sierpnia 2037 r. (§ 2 ust. 1 umowy). Celem kredytu było pozyskanie środków na zakup lokalu mieszkalnego w budowie nr 102 wraz z miejscem garażowym nr (...), jego wykończenie oraz zwrot wpłaconego zadatku w kwocie 10.000 zł, położonego w O. przy ul. (...), działka nr (...), budowanego przez Przedsiębiorstwo Budowlane (...) Sp. z o.o. w O. (§ 3 ust. 1 umowy).

(dowód: umowa kredytu k. 48-51, ogólne warunki umowy k. 41-47)

Zawarta przez strony umowa zawierała następujące postanowienia:

Uruchomienie kredytu nastąpił miało w 4 transzach, po spełnieniu warunków określonych w § 2 pkt 1), 4), 6), 7) Ogólnych Warunków Kredytowania oraz § 4 ust. 2 pkt 1-3 umowy (§ 4 umowy).

Bank pobiera od kredytobiorcy prowizję przygotowawczą za udzielenie kredytu nie później niż w momencie uruchomienia pierwszej transzy kredytu w wysokości 2.520 zł, co stanowi 0,90% kwoty przyznanego kredytu (§ 6 ust. 1 umowy).

Oprocentowanie kredytu określono jako zmienne i stanowiące sumę zmiennej stawki odniesienia oraz stałej marży w wysokości 0,90 punktów procentowych (§ 8 ust. 1 umowy).

W dniu zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosiło 5,71 % w stosunku rocznym i było równe stawce odniesienia, którą była stawka rynku pieniężnego WIBOR 3-miesięczny z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku, z ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc zawarcia umowy publikowana na stronie serwisu (...) lub też na jakimkolwiek ekranie zastępczym, powiększona o marżę banku, o której mowa wyżej (§ 8 ust. 2 umowy).

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania kredytu wynosiła w dniu zawarcia umowy 6,40 % (§ 8 ust. 10 umowy).

Splata kredytu wraz z odsetkami miała nastąpić w 356 równych ratach miesięcznych w dniu 3 każdego miesiąca, począwszy od dnia 03.01.2008 r. (§ 9 ust. 2 i 3 umowy).

Prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu, odsetek, a także innych związanych z kredytem należności stanowi:

- hipoteka umowna zwykła w kwocie 280.000 zł na zabezpieczenie spłaty kapitału kredytu oraz hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 140.000 zł na zabezpieczenie spłaty odsetek i innych należności Banku na lokalu mieszkalnym nr (...), położonym w O. przy ul. (...), działka nr (...),

- cesja na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia lokalu mieszkalnego od ognia i innych zdarzeń losowych (§ 10 ust. 1 umowy).

(dowód: umowa kredytu k. 48-51, ogólne warunki umowy k. 41-4, oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 52, deklaracja wekslowa – k. 53, umowa cesji praw z umowy ubezpieczenia wraz z oświadczeniami – k. 54-59, załącznik do umowy kredytu – k. 60-62, umowa przelewu wierzytelności – k. 63-66)

W dniu 19.03.2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) z dnia 23.08.2007 r. Aneksem zostały zmienione m.in. następujące postanowienia:

- na wniosek z dnia 31.07.2007 Bank udziela Kredytobiorcy kredytu w kwocie 280 000,00 zł na okres od dnia 23.08.2007 do dnia 03.08.2037 na zasadach określonych w Umowie i (...), wliczając w to:

- 1) okres wykorzystania kredytu: 3 miesiące,
- 2) okres karencji w spłacie kredytu: 0 miesięcy,
- 3) okres spłaty kredytu wraz z należnymi odsetkami: 356 miesięcy,

przy czym na wniosek Kredytobiorcy z dnia 05.03.2008 kredyt pozostający do spłaty z tytułu Umowy w wysokości 279 019,68 zł od dnia zawarcia aneksu przekształca na kredyt w złotych denominowany (waloryzowany) w walucie (...). Przekształcenie nastąpi po przeliczeniu ww. kwoty kredytu pozostającej do spłaty według kursu kupna dla dewiz dla (...) w wysokości 2. (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu przekształcenia, co daje kwotę kredytu w wysokości 125.656,24 CHF (§ 2 umowy),

- oprocentowanie (stopa procentowa) kredytu w całym okresie kredytowania jest zmienne i stanowi sumę zmiennej stawki oraz stałej marży Banku w wysokości 1,25 punktów procentowych (§ 8 ust. 1),

- w dniu zawarcia Umowy oprocentowanie kredytu wynosi 4,05% w stosunku rocznym i jest równe stawce odniesienia, którą jest stawka rynku pieniężnego LIBOR 3-miesięczny z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku, z ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc zawarcia Aneksu do Umowy publikowana na stronie serwisu (...) lub też na jakimkolwiek ekranie zastępczym, powiększonej o marżę Banku, o której mowa w ust. 1 (§ 8 ust. 2),

- podstawą do ustalenia oprocentowania na zasadach określonych w ust. 3 i 4 będzie stawka odniesienia, którą jest stawka rynku pieniężnego LIBOR 3-miesięczny z zaokrągleniem do dwóch miejsc po przecinku, publikowana na stronie (...) serwisu (...) lub też na jakimkolwiek ekranie zastępczym, o godzinie 11.00 czasu „londyńskiego” z dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania zmiany (§ 8 ust. 5),

- po okresie wykorzystania kredytu Kredytobiorca zobowiązuje się do spłaty kredytu wraz z odsetkami w następujący sposób:

- 1) 3 rat miesięcznych w dniu 3 każdego miesiąca, począwszy od 03.01.2008, przy czym wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w złotych, jak również spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych,
- 2) 353 rat miesięcznych w dniu 3 każdego miesiąca, począwszy od 03.04.2008, przy czym wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w (...), a spłata rat kapitałowo - odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy od wysokości kursu

sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez Kredytobiorcę kredytu (§ 9 ust.2),

- w związku z zaciągnięciem kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej kredytobiorca oświadcza, że został poinformowany przez bank o ryzyku związanym ze zmianą kursów walut oraz rozumie wynikające z tego konsekwencje (§ 11 ust. 4),

- jednocześnie kredytobiorca akceptuje zasady funkcjonowania kredytu denominowanego (waloryzowanego) w walucie wymiennej, w szczególności zasady dotyczące określenia kwoty kredytu w walucie wskazanej w § 2 umowy oraz § 9 umowy (§ 11 ust. 5).

(dowód: aneks (...) z dnia 19.03.2008 r. – k. 67-69, oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 70)

Następnie strony zawarły kolejne aneksy do umowy – nr 2, 3, 4 oraz 5. Na podstawie aneksu nr (...) do umowy została wprowadzona możliwość spłaty kredytu w walucie waloryzacji.

(dowód: aneks nr (...) z dnia 15.09.2008 r. – k. 71-73, aneks nr (...) z dnia 05.05.2014 r. – k. 74-76, aneks nr (...) z dnia 13.03.2017 r. – k. 77-79)

Powódka od dnia 01.06.2011 r. do 31.08.2020 r. dokonała następujących wpłat z tytułu umowy kredytu:

- kapitału i odsetek w wysokości 49.476,15 zł,

- opłat innych w wysokości 339,16 zł,

- kapitału i odsetek w wysokości 28.533,50 CHF,

- opłat innych w wysokości 8,42 CHF.

(dowód: opinia biegłego sądowego – k. 265-282, zaświadczenie – k. 21-33, zestawienie – k. 133-134)

Powódka pismem z dnia 23.04.2021 r. złożyła reklamację do pozwanego w związku z zawartymi w aneksie do umowy bezskutecznymi postanowieniami umownymi. Pozwany nie uznał roszczeń powódki.

(dowód: pismo powódki – k. 38-40, pismo pozwanego – k. 34-37)

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenia powódki o zasądzenie od pozwanego kwoty 20.916,41 zł uznano za bezzasadne, albowiem powódka świadczyła w ramach wykonywania ważnej i skutecznej umowy kredytu. Natomiast zasądzeniu podlegało roszczenie o zapłatę kwoty 13.986,32 CHF z uwagi na fakt, iż odpadła podstawa świadczenia w walucie obcej którą był aneks zmieniający walutę kredytu. Sąd uwzględnił, zgodnie z żądaniem pozwu, w odniesieniu do przyszłych świadczeń nieobjętych żądaniem zapłaty, roszczenie powódki o ustalenie, że nie wiążą jej wskazane postanowienia umowne dotyczące waloryzacji kredytu. W ocenie Sądu zarzuty powódki odnoszące się do aneksu nr (...) okazały się zasadne i skutkują nieważnością całego aneksu. Jednakże z uwagi na związanie Sądu żądaniem powódki Sąd ustalił wyłącznie bezskuteczność poszczególnych postanowień aneksu do umowy.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt i niekwestionowane przez strony dokumenty oraz zeznania świadków i powódki nie stwierdzając podstaw do podważenia ich wiarygodności.

Przesłuchani w sprawie świadkowie J. L. (k. 208-211) oraz E. S. (k. 216-228) nie brały udziału w procesie udzielania kredytu powódce oraz zmianie jej aneksami. Zeznania świadków dotyczyły ogólnych kwestii związanych z funkcjonowaniem kredytów, konstrukcji umów oraz procedur związanych z jej zawarciem.

Powódka domagała się zasądzenia od (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na swoją rzecz kwoty 20.916,41 zł oraz 13.986,32 CHF wraz z odsetkami ustawowymi od 5 maja 2021 r. do dnia zapłaty. Ponadto, co do przyszłych świadczeń nieobjętych punktem pierwszym pozwu ustalenia, że w stosunku prawnym łączącym O. K. z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie umowy na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 23.08.2007 r. stron nie wiążą postanowienia umowne dotyczące waloryzacji kredytu zawarte w § 2 oraz w § 9 ust. 2 pkt 2 umowy.

Wszystkie swoje roszczenia powódka wywodziła z faktu zawarcia w aneksie do umowy niedozwolonych postanowień umownych dotyczących przede wszystkim przeliczeń kwoty spłacanej, której to kursy – według jej stanowiska - pozwany mógł kształtować dowolnie, wskazując, że skutkiem tego umowa zmieniona aneksem naruszała interesy powódki jako konsumenta i była sprzeczna z dobrymi obyczajami.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że powódka wbrew twierdzeniom pozwanego miała interes prawny w żądaniu ustalenia bezskuteczności poszczególnych postanowień aneksu do umowy na podstawie art. 189 k.p.c. Zgodnie z art. 189 k.p.c. można domagać się stwierdzenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, jeżeli strona ma w tym interes prawny, rozumiany jako obiektywną potrzebę usunięcia wątpliwości lub niepewności co do istnienia lub charakteru stosunku łączącego ją z inną stroną. Przyjmuje się również, że interesu w wytoczeniu powództwa o ustalenie nie ma, jeżeli swój cel strona może osiągnąć formułując dalej idące żądanie, które będzie czynić zadość jej potrzebom, np. w formie żądania zwrotu świadczeń spełnionych na podstawie nieistniejącego lub nieważnego stosunku prawnego.

W ocenie Sądu powódka ma interes prawny w wystąpieniu z żądaniem pozwu, a polega on na tym, że w istocie domagają się definitywnego usunięcia niepewności prawnej co do istnienia nawiązanego na podstawie umowy stosunku prawnego lub jego treści w przypadku wyeliminowania niektórych ich postanowień z uwagi na ich niedozwolony charakter. Zgodnie z art. 385¹ k.c. skutkiem eliminacji takich postanowień nie zawsze musi być upadek całej umowy, gdyż co do zasady powinna ona obowiązywać dalej w zmienionej treści. W przypadku umowy długoterminowej, jakim jest objęta pozwem umowa kredytu, żądanie zwrotu kwot wypłaconych lub wpłaconych może wynikać z różnych przyczyn, zatem samo rozstrzygnięcie o uwzględnieniu lub oddaleniu żądania zapłaty na tle takiej umowy nie zawsze wyeliminuje wątpliwości co do jej istnienia lub treści. Taką możliwość daje natomiast rozstrzygnięcie o żądaniu ustalenia bezskuteczności poszczególnych postanowień umowy.

Dla rozstrzygnięcia o żądaniach stron należy w pierwszej kolejności rozważyć, jaki jest charakter podpisanej przez nie umowy, a następnie dokonać analizy podpisanych aneksów i czy wskazywane przez powódkę postanowienia miały charakter niedozwolony.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do umowy kredytu nr (...) z dnia 23.08.2007 r. Umowa ta była umową o kredyt złotówkowy i w swoim pierwotnym brzmieniu nie zawierała ona postanowień dotyczących mechanizmu denominacji do waluty obcej. Oceny abuzywności postanowień umownych dokonuje się na dzień zawarcia umowy o czym stanowi wprost przepis art. 385² k.c. „Oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami ***dokonyje się według stanu z chwili zawarcia umowy***, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny.” W związku z tym, postanowienia umowy zmienione aneksami będą podlegać odrębnej analizie w toku postępowania, a obecnie badana będzie treść umowy z pierwotnym jej brzmieniem.

Zasadnicze postanowienia umowy kredytu (...) nr (...) z dnia 23.08.2007 r. w ocenie Sądu spełniają przesłanki z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia) i pozwalają na uznanie jej za umowę kredytu bankowego. Znane są bowiem strony umowy, kwota i waluta kredytu (280.000 PLN), cel, na jaki został udzielony (zakup lokalu mieszkalnego), zasady i termin jego spłaty (ratalnie), wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stopy bazowej i marża Banku) oraz inne niezbędne warunki wynikające z art. 69 ust. 2 powołanej ustawy. Umowa stron zawiera zatem elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego, a zatem z tych przyczyn nie może zostać uznana za nieważną.

Nadto umowa stron jest dopuszczalna w świetle treści art. 353¹ k.c., zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Postanowienia umowne nie są dotknięte wadą polegającą na ich abuzywności w takim zakresie, który prowadziłby do upadku całej umowy. Powódka zresztą nie kwestionowała postanowień umowy zawartych w jej pierwotnym brzmieniu lecz dopiero tych, które zostały zmienione aneksem do umowy.

Powyższe oznacza, że umowa kredytu w pierwotnym brzmieniu jest ważna i skuteczna.

Następnie, należy dokonać analizy zawartych przez powódkę z poprzednikiem prawnym pozwanego aneksów do umowy. Strony zawarły 5 aneksów do umowy. Pierwszy aneks z dnia 19.03.2008 r. dotyczył przekształcenia kredytu złotowego w denominowany i to jego postanowienia powódka zaskarżyła. Ponadto, strony zawarły również aneks nr (...) do umowy na podstawie którego powódka mogła dokonywać spłat kredytu w walucie (...).

Zawarcie aneksu nr (...) do umowy i dokonane zmiany umowy kredytu nie powodowało, że umowa o kredyt denominowany była sprzeczna z przepisem art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. W każdym wypadku znane były strony umowy, kwota i waluta kredytu, cel, na jaki został udzielony (zakup lokalu mieszkalnego), zasady i termin jego spłaty (ratałnie), wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany (suma stopy bazowej i marża Banku) oraz inne niezbędne warunki wynikające z art. 69 ust. 2 powołanej ustawy.

W zakresie oceny postanowień pierwszego aneksu do umowy nie zmienia jego oceny okoliczność, że kwota udzielonego kredytu została określona i poddana oprocentowaniu w walucie szwajcarskiej, a miała być wypłacona i spłacana w walucie polskiej. Zgodnie z art. 358 § 1 k.c., w jego brzmieniu w dacie zawierania aneksu do umowy, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogły być wyrażone tylko w pieniądzu polskim z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie. Już w tej dacie art. 69 ust. 2 pkt 2 pr. bank. przewidywał możliwość zawierania umów kredytu ze wskazaniem waluty obcej, zaś wyjątek dopuszczający tego typu umowy z udziałem banków wynikał z obowiązujących wówczas przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (pr. dewiz.). Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 3 pr. dewiz. oraz art. 1 i 2 pkt 18 pr. dewiz. Dokonywanie obrotu dewizowego przez banki było dozwolone m.in. wówczas, gdy dotyczyło zawarcia umowy lub dokonania innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywania takich umów lub czynności. Nie ulega wątpliwości, że postanowienia umowy zmienionej tym aneksem przewidywały rozliczenia kredytu w walucie szwajcarskiej poprzez określenie kwoty kredytu w (...) i jego spłatę w PLN po dokonaniu przeliczenia raty z (...). Tym samym na podstawie aneksu z dnia 19.03.2008 r. umowa stron mogła powodować rozliczenia w walutach obcych i przenoszenie własności wartości dewizowych, a zatem mieściła się w ramach ustawowego zezwolenia, stanowiącego jednocześnie wyjątek od zasady wyrażonej w art. 358 § 1 k.c.

Umowa zmieniona pierwszym aneksem zawierała elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego i stanowią jej w pełni dopuszczalny oraz akceptowany przez ustawodawcę wariant, o czym świadczy nadto wyraźne wskazanie tego rodzaju kredytów (indeksowanych i denominowanych) w treści art. 69 ust. 2 pkt 4a i ust. 3 prawa bankowego oraz wprowadzenie art. 75b prawa bankowego, na podstawie nowelizacji tej ustawy, które to zmiany weszły w życie z dniem 26 sierpnia 2011 r.

Ryzyko zmiany kursu waluty obcej przyjętej jako miernik wartości świadczenia w walucie polskiej z zasady może wywoływać konsekwencje dla obu stron – w przypadku podwyższenia kursu podwyższając wartość zobowiązania kredytobiorcy w stosunku do pierwotnej kwoty wyrażonej w walucie wypłaty, a w przypadku obniżenia kursu - obniżając wysokość jego zadłużenia w tej walucie, a tym samym obniżając wysokość wierzytelności Banku z tytułu spłaty kapitału kredytu w stosunku do kwoty wypłaconej. Trudno zatem uznać, aby konstrukcja umowy kredytu denominowanego była sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego, skoro ryzyko takiego ukształtowania stosunku prawnego obciąża co do zasady obie strony. Nie ma również przeszkód, by strony w umowie określiły sposób ustalania kursu dla uniknięcia wątpliwości na tym tle w toku wykonywania umowy. Zamieszczenie

postanowień w tym zakresie samo w sobie nie narusza zatem przepisów prawa, zasad współżycia społecznego, ani nie jest sprzeczne z naturą zobowiązania kredytowego.

Niemniej, wskazany mechanizm obliczania wzajemnych zobowiązań w sposób określony w umowie stron wymaga oceny w aspekcie sposobu ustalania kursu waluty niezbędnego do tych operacji, gdyż powódka podniosła zarzut, że postanowienia aneksu zmieniające umowę w tym zakresie mają charakter niedozwolony.

Powódka wskazała, że niedozwolone postanowienia dotyczą mechanizmu denominacji i są zawarte w części § 2 oraz § 9 ust. 2 umowy zmienionej wskazanym aneksem z dnia 19.03.2008 r.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszając jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Zgodnie z utrwalonym już orzecnictwem „wszelkie klauzule sporządzone z wyprzedzeniem będą klauzulami pozbawionymi cechy indywidualnego uzgodnienia i okoliczności tej nie niweczy fakt, że konsument mógł znać ich treść”, przy czym uznanie, że treść danego postanowienia umownego została indywidualnie uzgodniona wymagałoby wykazania, że „konsument miał realny wpływ na konstrukcję niedozwolonego (abuzywnego) postanowienia wzorca umownego”, a „konkretny zapis był z nim negocjowany” (wyrok SA w Warszawie z 14 czerwca 2013 r. w sprawie VI ACa 1649/12 ; wyrok SA Warszawa z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie VI ACa 1276/11, wyrok SA w Poznaniu z 6 kwietnia 2011 r. w sprawie I ACa 232/11).

W związku ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ((...)), zajęтым w wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie (...) na tle wykładni dyrektywy (...), i podtrzymanym tam poglądem dotyczącym natury klauzul wymiany (czyli dotyczących kursów walutowych stosowanych do rozliczeń umów kredytowych), które wprowadzając do umów kredytowych ryzyko kursowe, określają faktycznie główny przedmiot umowy (pkt 44 powołanego wyroku), należy przyjąć, że postanowienia umowy stron w tym zakresie, jeżeli nie zostały sformułowane jednoznacznie, podlegają kontroli w celu stwierdzenia, czy nie mają charakteru niedozwolonego (art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c.). W przypadku uznania ich za niedozwolone, a tym samym za niewiążące kredytobiorcę, który zawiera umowę jako konsument, konieczne staje się również rozważenie skutków tego stanu rzeczy.

Nie ulega wątpliwości, że powódka zawarła umowę jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwanego na żadnym etapie postępowania.

W konsekwencji należy dokonać oceny postanowień dotyczących kursów używanych do przeliczenia zobowiązań stron w ramach zmienionej aneksem umowy. Istota aneksu sprowadzała się do wskazania, że wysokość zobowiązań wynikających z umowy będzie wielokrotnie przeliczana z zastosowaniem kursu sprzedaży waluty. Bezspornie mechanizm (konkretny sposób) ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż aneks odnosi się jedynie do kursów sprzedaży walut obcych w pozwanym banku, który znajdują się w Tabeli kursów walut. Oznacza to, że zgodnie z postanowieniami umowy zmienionej aneksem Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty. Ponadto nie ulega wątpliwości, aneks do umowy stanowił wzorzec stosowany w Banku. Układ aneksu wskazuje, że kredytobiorczyni mogła jedynie wskazać walutę do jakiej oczekuje przekształcenia zawartej umowy kredytowej. Nie ma jednak podstaw do przyjęcia, że pozostałe postanowienia i oświadczenia były możliwe do wynegocjowania. Do tego byłoby bowiem konieczne wykazanie, że kredytobiorczyni miała realny wpływ na kształt każdego z tych postanowień, czyli przedstawiono jej możliwość jego zmiany, z której zrezygnowała. Taka okoliczność nie wynika natomiast z zeznań świadków i powódki, co oznacza, że postanowienia w zakresie kursów wymiany stosowanych w Tabeli nie były uzgodnione indywidualnie w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c. Powódka O. K. zeznała „Ja nie pamiętam czy od razu podano mi kwotę kredytu w (...), czy później. (...) Nie tłumaczono mi w jaki sposób bank będzie ustalał kurs (...).

(...) Nie miałam wpływu na treść aneksu, dostałam go do podpisania. Ufałam, że bank zrobi wszystko co najlepsze dla klienta” (k. 258v).

O ile rzeczywistą wysokość kursu przeliczenia powódka знаła, to nie dotyczy to już kursów spłaty, które dalej ustalał swobodnie Bank w swojej tabeli.

W ocenie Sądu nie doszło zatem do indywidualnego uzgodnienia wszystkich postanowień aneksu.

W konsekwencji, w ocenie Sądu nie ma podstaw do przyjęcia, że postanowienia aneksu w zakresie mechanizmu ustalania kursu waluty, wyznaczającego wysokość zobowiązania powódki względem pozwanego, a tym samym i wysokość świadczenia głównego banku, zostały w przypadku umowy stron uzgodnione indywidualnie. Jako że powódka wskazywała, że te postanowienia są niedozwolone, należało rozważyć, czy – skoro dotyczą głównego przedmiotu umowy – są wystarczająco jednoznaczne i czy wynikające z nich prawa lub obowiązki stron zostały ukształtowane sprzecznie z dobrymi obyczajami lub w sposób rażąco naruszający interesy powodów jako konsumentów. Odwołują się one do tabeli, co do której wskazano jedynie, że chodzi o tabelę obowiązującą w banku, bez wskazania, w jaki konkretnie sposób jest ona ustalana i jak ustalone są umieszczone tam kursy walut. To zaś nie pozwala na jednoznaczne określenie zakresu tych postanowień i konsekwencji płynących dla kredytobiorcy. Nie można uznać, aby tak sformułowane postanowienia były wystarczające jednoznaczne. Kwestionowane postanowienia umowy wskazywały na kurs sprzedaży do ustalenia wysokości kolejnych rat spłaty w PLN. Zważywszy, że sposób ustalania tego kursu nie został określony w aneksie, oznacza to, że mógł on być wyznaczany jednostronnie przez Bank, czego nie zmienia okoliczność, że w pewnym zakresie mógł też doznawać ograniczeń ze strony regulatora rynku, czy z uwagi na sytuację gospodarczą, gdyż kredytobiorca nie miał na to żadnego wpływu. Na tle tak ukształtowanych postanowień dotyczących kursu waluty, która ma być miernikiem waloryzacji (przeliczania) zobowiązań wynikających z umów kredytu bankowego utrwalony jest już pogląd, że mają one charakter niedozwolony, gdyż są „nietransparentne, pozostawiają pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron” (uzasadnienie wyroku SN w sprawie V CSK 382/18). Wysokość kredytu wyrażonego w walucie obcej do wypłaty w walucie polskiej, a następnie wysokość, w jakiej spłaty w walucie polskiej, będą zaliczane na spłatę kredytu wyrażonego w walucie obcej, zależą bowiem wyłącznie od jednej ze stron umowy. Powyższe oznacza, że po zawarciu aneksu kredytobiorczyni miała ograniczoną możliwość przewidzenia wysokości zadłużenia w PLN, skoro kursy wymiany w toku dalszego wykonywania umowy określić miał Bank. Pozwany mógł zatem w sposób dowolny kształtować wysokość swojego zobowiązania do wypłaty kwoty kredytu, jak również wysokość zobowiązania kredytowego w toku spłaty kredytu. Tym samym uzyskał też narzędzie do potencjalnego zminimalizowania niekorzystnych dla siebie skutków zmiany kursów na rynku międzybankowym lub zmian w zakresie oprocentowania (obniżka stopy bazowej), gdyż teoretycznie mógł je rekompensować zmianami kursu przyjętego do rozliczenia kredytu.

W ocenie Sądu przyznanie sobie przez pozwanego we wskazanych postanowieniach jednostronnej kompetencji do swobodnego ustalania kursów przyjmowanych do wykonania umowy prowadzi do wniosku, że aneks był sprzeczny z dobrymi obyczajami i naruszał rażąco interesy kredytobiorczyni w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniany na datę jego zawarcia (art. 385² k.p.c. – uchwała SN z 20 czerwca 2018 r. w sprawie (...)). Takie rozwiązania dawały Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na kredytobiorczynię całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości jej zadłużenia przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia spłaty kredytu.

Dodatkowo wskazać należy, że swobodę ustalania kursu przez Bank eliminować by mogła jedynie możliwość wypłaty kredytu w walucie kredytu oraz spłaty w tej walucie, gdyż do wszystkich pozostałych walut Bank miał prawo stosować własny kurs. Oznacza to również, że możliwość spłaty w walucie kredytu nie przywracała wystarczająco nierównowagi między stronami.

W świetle powyższych okoliczności przyjąć należy, że postanowienia uprawniające Bank do jednostronnego i nieskrępowanego ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia umowy stron należy uznać za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c. Nie ma znaczenia, czy z możliwości dowolnego kształtowania kursu Bank korzystał. Dla uznania postanowienia umownego za niedozwolone wystarczy bowiem taka jego konstrukcja, która prowadzi do obiektywnej możliwości rażącego naruszenia interesów konsumenta, przy czym zgodnie z art. 385² k.c. ewentualna abuzywność postanowień umowy podlega badaniu na datę jej zawarcia z uwzględnieniem towarzyszących temu okoliczności i innych umów pozostających w związku z umową objętą badaniem (uchwała SN z 20 czerwca 2018 r. w sprawie III CZP 29/17).

Skoro zatem dla oceny abuzywności zapisów aneksu istotny jest stan z daty ich zawarcia, to bez znaczenia dla tej oceny pozostaje, w jaki sposób pozwany wykonywał lub wykonuje umowę, w szczególności to, w jaki sposób ustalał, czy też ustala swoje kursy, czy odpowiadały one kursom rynkowym, w jaki sposób pozyskiwał środki na prowadzenie akcji kredytowej i w jaki sposób księgował, czy też rozliczał te środki oraz środki pobrane od kredytobiorców.

Podsumowując, w ocenie Sądu wskazane wyżej postanowienia umowy dotyczące stosowania kursu kupna i sprzedaży waluty, które mogły być swobodnie ustalane przez jedną ze stron umowy (Bank), nie zostały uzgodnione indywidualnie i kształtowały zobowiązania kredytobiorczyni w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy, a zatem miały charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powódki. Wylimitowanie wskazanych zapisów przy zachowaniu postanowień dotyczących określenia kwoty kredytu w (...) oznaczałoby, że kwota kredytu powinna zostać przeliczona na PLN, a kredytobiorcy w terminach płatności kolejnych rat powinni spłacać raty w PLN, przy czym żadne postanowienie również nie precyzowałoby kursu, według którego miałyby nastąpić takie rozliczenia. Nie ma przy tym możliwości zastosowania w miejsce wylimitowanych postanowień żadnego innego kursu waluty.

Zgodnie z wiążącą wszystkie sądy Unii Europejskiej wykładnią dyrektywy (...) dokonaną przez (...) w powołanym już wyżej wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie (...):

a) w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy (którą implementowały do polskiego porządku prawnego przepisy art. 385¹ i nast. k.c.), skutkiem tego jest wyłącznie wylimitowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następczo je zaakceptuje,

b) w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym albo przepisem, który można by zastosować za zgodą stron, o ile brak takiego zastąpienia skutkowałby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi (pkt 48, 58 i nast. wyroku (...)),

c) nie jest możliwe zastąpienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie się do norm ogólnych prawa cywilnego, nie mających charakteru dyspozytywnego, gdyż spowodowałoby to twórczą interwencję, mogącą wpłynąć na równowagę interesów zamierzoną przez strony, powodując nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów (dotyczy m.in. art. 56 k.c., art. 65 k.c. i art. 354 k.c. - por. w szczególności pkt 57-62 wyroku (...)),

d) w przypadku ustalenia, że wylimitowanie postanowień niedozwolonych powoduje zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy, nie ma przeszkód, aby przyjąć, zgodnie z prawem krajowym, że umowa taka nie może dalej obowiązywać (por. w szczególności pkt 41-45 wyroku (...)),

e) nawet jeżeli skutkiem wylimitowania niedozwolonych postanowień miałyby być unieważnienie umowy i potencjalnie niekorzystne dla konsumenta następstwa, decyzja co do tego, czy niedozwolone postanowienia mają obowiązywać, czy też nie, zależy od konsumenta, który przed podjęciem ostatecznej decyzji winien być poinformowany o takich skutkach (por. w szczególności pkt 66-68 wyroku (...)).

Wskazać przy tym trzeba, że ani prawo unijne, ani prawo polskie nie wymaga, aby w związku z zastrzeżeniem klauzuli abuzywnej konsument bezwzględnie uzyskał możliwość powołania się na nieważność całej umowy (wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie (...), J. P. i V. P. przeciwko SOS financ spol. sr.o., (...) -144, pkt 33). Brak możliwości stosowania norm o charakterze ogólnym nie pozwala na sięgnięcie do domniemanej woli stron lub utrwalonych zwyczajów (art. 65 k.c. i art. 56 k.c.), które w odniesieniu do innych stosunków prawnych pozwalałyby na ustalenie wartości świadczenia określonego w walucie obcej np. przez odniesienie się do tej waluty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski lub innych kursów wskazywanych przez strony w umowie. Nie ma zwłaszcza możliwości sięgnięcia po przepis art. 358 § 2 k.c., który posługuje się kursem średnim NBP w przypadku możliwości spełnienia świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Po pierwsze, świadczenie obu stron było wyrażone w walucie polskiej (wyplata kredytu i jego spłata następowały bowiem w PLN, a (...) był tylko walutą denominacyjną). Po drugie, wspomniany przepis nie obowiązywał w dacie zawarcia umowy (wszedł w życie z dniem 24 stycznia 2009 r.), zaś uznanie pewnych postanowień umownych za niedozwolone skutkuje ich wyeliminowaniem z aneksu już od daty jego zawarcia, co czyni niemożliwym zastosowanie przepisu, który wówczas nie obowiązywał. Nawet gdyby uznać, że art. 358 § 2 k.c. mógłby być stosowany do skutków, które nastąpiły po dacie jego wejścia w życie, to nadal brak byłoby możliwości ustalenia kursu, według którego należałoby przeliczać zobowiązania stron sprzed tej daty.

W ocenie Sądu brak określenia kursów wymiany i możliwości uzupełnienia umowy w tym zakresie skutkuje koniecznością wyeliminowania z umowy całego mechanizmu indeksacji, który - określony przy pomocy niedozwolonych postanowień dotyczących kursu wymiany - jawi się w całości jako sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interesy kredytobiorcy - konsumenta.

W konsekwencji, uznanie za niedozwolone klauzul wskazywanych przez powódkę skutkuje również uznaniem za niedozwolony całego mechanizmu denominacji.

Eliminacja wyłącznie klauzul abuzywnych odnoszących się do mechanizmu waloryzacji skutkowałaby tym, że umowa kredytu zmieniona aneksem nr (...) w dalszym ciągu nadałaby się do wykonania, jednakże w aneksie nie zostało w sposób precyzyjny określone oprocentowanie kredytu.

W aneksie zostało ustalone oprocentowanie zmienne. Oprocentowanie stanowiło sumę zmiennej stawki odniesienia oraz stałej marży banku. Stawką odniesienia był LIBOR 3M (§ 8 ust. 5 umowy zmienionej aneksem). Nie wskazano jednak jakiej waluty dotyczy LIBOR 3M. Wskaźnik ten jest publikowany osobno dla każdej z walut indeksacyjnych. Jest różny dla każdej z nich w tym samym okresie. W aneksie bank nie wskazał, że dotyczy on (...). Nie sposób więc zastosować (...) z tej właśnie waluty. Wobec odpadnięcia mechanizmu indeksacji nie sposób domyślać się tej właśnie waluty, jako źródła odniesienia wskazanej stopy referencyjnej.

W efekcie usunięcia mechanizmu denominacji z aneksu, kredyt przestaje być denominowany do waluty obcej. Z tego względu, strony aneksu mogą domyślać się jedynie, że walutą o której mowa to (...). Umowa czy też aneks zawarty pomiędzy konsumentem, a przedsiębiorcą powinna być tak skonstruowana, aby zawierała precyzyjne i zrozumiałe postanowienia. W związku z powyższym umowa w brzmieniu zmienionym aneksem nie może być wykonywana, ponieważ główne świadczenie stron – oprocentowanie kredytu nie może zostać określone w sposób jednoznaczny. W takiej sytuacji utrzymanie aneksu z dnia 19.03.2008 r. o numerze 1 do umowy jest niezasadne.

Z uwagi na brak sposobu określenia oprocentowania nie jest zachowany element odpłatności umowy kredytu, a ustalone raty w PLN nie dają się wyodrębnić. Eliminacyjny skutek pominięcia klauzul abuzywnych, przy zastosowanych zapisach umownych nie pozwala wykonywać umowy zmienionej aneksem nr (...).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie zgodnie z art. 321 k.p.c. jest związany żądaniem pozwu tj. żądaniem ustalenie bezskuteczności poszczególnych postanowień aneksu. W związku z powyższym mimo, że aneks nr (...) jest nieważny, to nie może zostać taka okoliczność ustalona w wyroku. Tym samym Sąd, będąc związany żądaniem powódki, na podstawie art. 189 k.p.c. przy zastosowaniu art. 385¹ k.c. Sąd ustalił, iż wobec świadczeń należnych z umowy, z

wyłączeniem tych które były wymagalne w okresie pomiędzy 1 czerwca 2011 a 31 grudnia 2020 r., w stosunku łączącym powódkę O. K. z (...) Bank (...) S.A. w W. na podstawie umowy kredytu na cele mieszkaniowe (...) nr (...) z dnia 23 sierpnia 2007 r. stron nie wiążą postanowienia umowne dotyczące waloryzacji kredytu zawarte w:

a) § 2 umowy w części: „Przekształcenie nastąpi po przeliczeniu w/w kwoty pozostałej do spłaty według kursu kupna dewiz dla (...) w wysokości 2. (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu przekształcenia, co daje kwotę kredytu w wysokości 125.656,24 CHF”,

b) § 9 ust. 2 pkt 2) umowy w części: „przy czym wysokość rat kapitałowo-odsetkowych określona jest w (...), a spłata rat kapitałowo-odsetkowych dokonywana jest w złotych po uprzednim przeliczeniu rat kapitałowo-odsetkowych według kursu sprzedaży dewiz dla (...) zgodnie z „Tabelą kursów” obowiązującą w Banku w dniu spłaty. Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych w złotych zależy od wysokości kursu sprzedaży dewiz dla (...) obowiązującego w Banku w dniu spłaty, a tym samym zmiana wysokości w/w kursu waluty ma wpływ na ostateczną wysokość spłaconego przez Kredytobiorcę kredytu.”,

o czym orzekł jak w **pkt II sentencji** wyroku.

Z uwagi na powyższe w oparciu o art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz na rzecz powódki kwotę 13.986,32 CHF, o czym orzekł jak w **punkcie I sentencji wyroku**.

Powyzsza kwota stanowi sumą świadczeń uiszczonych przez powódkę tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od 1 czerwca 2011 do 31 grudnia 2020 r. w walucie (...). Strona powodowa mogła żądać zwrotu całej uiszczonej kwoty w walucie (...) od pozwanego Banku, natomiast zdecydowała dochodzić się w toku niniejszego postępowania jedynie jej części. Z uwagi na kwestionowanie przez pozwanego wysokości żądanej kwoty przez powódkę konieczne stało się dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości. Opinia została sporządzona przez biegłego sądowego I. Ł.. W ocenie Sądu przedmiotowa opinia jest jasna, pełna oraz koresponduje z zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a wnioski w niej zawarte są logiczne oraz zgodne z doświadczeniem życiowym. W związku z tym oddaleniu podlegały dalsze wnioski stron postępowania dotyczące sporządzenia opinii przez biegłego jako nieistotne dla rozstrzygnięcia. Powódka wskazała w pozwie, że domaga się kwoty 13.986,32 CHF z tytułu zwrotu sumy rat kapitałowo-odsetkowych w okresie od 01.06.2011 r. do 31.12.2020 r. Biegły sądowy wskazał, że suma świadczeń uiszczonych przez powódkę tytułem spłaty rat kapitałowo-odsetkowych w wskazanym wyżej okresie w walucie (...) 28.533,50 (k. 271). W związku z tym, żądana przez powódkę kwota mieści w kwocie, którą powódka uiszczyła na rzecz pozwanego. Wskazać należy, że w związku z uznaniem, że mechanizm denominacji zawarty w aneksie nr (...) jest bezskuteczny i nie wiąże stron, kolejny aneks nr (...) umożliwiający spłatę bezpośrednio w walucie (...) jest również nieskuteczny. Celem i sensem zawarcia aneksu nr (...) było spłaty kredytu w walucie (...). W związku z tym, że przekształcenie te jest nieskuteczne, odpadła podstawa do świadczenia przez powódkę w walucie obcej. W związku z tym powódka może żądać od pozwanego zwrotu wszystkich świadczeń uiszczonych w walucie (...).

Aneks ten nie eliminuje bowiem pierwotnych wad aneksu nr (...).

Jednocześnie Sąd w oparciu o art. 410 § 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. oddalił żądanie powódki o zasądzenie kwoty 20.916,41 zł z tytułu nadpłaconych rat kredytu w okresie od 1 czerwca 2011 do 31 grudnia 2020 r., o czym orzekł jak w **punkcie III sentencji wyroku**.

Z uwagi na nieskuteczność postanowień zawartych w aneksie nr (...) do umowy powódka powinna wykonywać umowę w jej pierwotnym brzmieniu. Jednak powódka wykonywała umowę spłacając raty w (...) i spłacona kwota w walucie obcej została jej zasądzona. Powódka w toku niniejszego postępowania nie wykazała, aby powstała nadpłata w spłacie kredytu w PLN, zaś zasady doświadczenia życiowego i logiki wskazują, że obecnie występuje zaległość w spłacie kredytu w walucie PLN.

Powódka żądała zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 13.986,32 CHF od dnia 05.05.2021 r. do dnia zapłaty i to żądanie zostało uwzględnione jedynie w części – co do zasądzenia odsetek za opóźnienie jednakże od innej daty początkowej. Żądanie powódki zostało uznane przez Sąd za zasadne od dnia 27.04.2023 r. tj. od dnia wydania wyroku. Z uwagi na skomplikowany charakter sprawy, mnogość zarzutów oraz rozbieżność orzecznictwa pozwany dopiero po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego miał dostateczną wiedzę, która pozwalała mu na ocenę zasadności roszczeń powódki. Do tego momentu powódka mogła zmienić zdanie i dalej chcieć wykonywać umowę zgodnie z zawartymi aneksami. Dopiero z tym momentem można mówić o jego opóźnieniu.

W związku z tym, Sąd na podstawie art. 481 § 1 k.c. zasądził odsetki za opóźnienie na rzecz powódki od kwoty 13.986,32 CHF od dnia 27.04.2023 r. do dnia zapłaty, o czym orzekł w **punkcie I sentencji wyroku**, zaś w pozostałym zakresie żądanie o zasądzenie odsetek oddalił, o czym orzekł w **punkcie III sentencji wyroku**.

Pozwany zgłosił zarzut potrącenia oraz zatrzymania na wypadek unieważnienia umowy kredytu. W niniejszej sprawie powódka nie wniosła o ustalenie nieważności umowy kredytu w związku z tym zarzutu zgłoszonego przez pozwanego nie dotyczą okoliczności niniejszej sprawy. Tym samym Sąd nie rozpoznawał ich merytorycznie.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. poprzez obciążanie pozwanego obowiązkiem ich zwrotu na rzecz powódki w całości. Powódka przegrała proces w nieznacznym zakresie tj. odnośnie odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 13.986,32 CHF od dnia 05.05.2021 r. do dnia 16.04.2023 r. oraz kwoty 20.916,41 zł.

Koszty procesu po stronie powodowej obejmowały uiszczoną opłatę od pozwu (1.000 zł), opłatę za pełnomocnictwo (17 zł), wynagrodzenie pełnomocnika (radcy prawnego) w stawce wynikającej z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (5.400 zł) oraz wynagrodzenie biegłego sądowego za sporządzenie opinii sądowej (2.911,01 zł).

Z tego względu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 8.328,01 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzekł w **punkcie IV sentencji wyroku**.

sędzia Juliusz Ciejek